

electricitatis, etc., ejusmodi non attingit quam tuemur infallibilitas. Tertio: requiritur praeterea ut definiat Pontifex, *doctrinam ab Ecclesia universa* tenendam. Proinde, si solum privatas personas, vel peculiare coetus definitio vel mandatum perstingeret, non posset definitio *ex cathedra* nuncupari; non enim haec verba inutiliter fuisse adjecta censemus.

Nota 2.º Olim plures doctores asserere non dubitabant, fide certam thesim hanc tenendam (1): in Traditione enim et SS. Litteris contineri perspiciebant: alii autem, ex schola praesertim Gallicana, eandem tenaciter impugnabant, usque ad Vaticani Concilii solemnem definitionem.

133. Probr. 1.º Primum argumentum, pro catholicis quidem apodicticum, pro ceteris autem sufficiens etiam si theses (XI et XII) supra positas perpendere velint, desumitur ex sententia Vaticani Concilii, ex qua ad verbum est thesis deprompta. Verum, quoniam haeretici ac schismatici antiquiora testimonia minori solent protervia respuere; nonnulla seligemus, ceteris praetermissis, quae plures auctores cum Bellarmino, Suarez, Gotti, Wirceburgensibus, etc., fusiori calamo describunt.

134. 2.º Primatus Petro a Christo traditus pro Ecclesia stabilenda et conservanda, concessus etiam Romanis Pontificibus, uti demonstrantur fuit (Thes. VIII). Atqui in docenda fidei et morum doctrina, Petrus, uti caput et primas Ecclesiae, infallibilis fuit; ergo et Romani Pontifices.

Min. probr. Verba evangelica exhibent, quali Petrus erga Ecclesiam donatus est potestate. *Et ego dico tibi: quia tu es Petrus, et supra hanc petram aedificabo Ecclesiam meam; et portae inferi non praevalent adversus eam* (2); et rursus: *Simon, Simon, ecce Satanas expetivit vos ut cribraret sicut triticum; ego autem rogavi pro te, ut non deficiat fides tua; et tu aliquando conversus confirma fratres tuos* (3).

Item, post resurrectionem, ait illi Dominus: *Pasce agnos meos, pasce oves meas* (4). Ex his argumentamur:

a) Ex natura sua postulat Ecclesia unitatem fidei et morum sanctitatem, ut supra ostensum fuit (5); ita ut, non esset amplius Ecclesia Christi absque sanctitate morum et fidei unitate. Atqui nec fidei unitatem, nec morum sanctitatem, haberet Ecclesia, si Petrus, aut ejus successores, in fide vel moribus falsam edoceret doctrinam; ergo in fidei et morum doctrina falli nequeunt. *Min.* patet. Nam in fide et moribus ab eo pendet Ecclesia in quo est fundata.

(1) Vide Suarez *De fide*, D. V, sect. VIII.—(2) Matth. XVI, 18.—(3) Luc. XXII, 31, 32.—(4) Jo. XXI, 16.—(5) Thes. III, et X.

b) Petrus, ejusque in cathedra successores, debent ceteros fratres adversus diabolum confirmare. Atqui minime confirmarent, si edoceret Ecclesiam in fide et moribus falsam doctrinam; ergo in his errare nequeunt.

c) Si traderet Petrus falsam circa fidem vel mores doctrinam, non pasceret oves Christi, sed mactaret potius: ergo cum potestate pascendi, dedit quoque Christus Petro non errandi in fide et moribus potestatem. *Ant.* patet: venit enim Christus ut populum sibi colligeret *sectatorem bonorum operum* (1), ut *in sanctitate et justitia serviamus illi* (2), et *habicaret per fidem in cordibus nostris* (3).

135. 3.º Probr. Etiamsi clarum habeamus theseos testimonium ex *Vatic. Concilio* oecumenico, ideoque sufficientem cuilibet catholico probationem; nec non solida ex sacris Scripturis argumenta; aliqua tamen adjicimus ex Traditione ecclesiastica testimonia ad majorem rei explanationem; et quidem ex triplici fonte desumpta:

a) Ex ipsis Romanis Pontificibus, qui verbo et facto, hanc sibi inesse praerogativam testati sunt:

b) Ex oecumenicis Conciliis, quae, non solum talem ac tantam facultatem minime abnuentes tacite agnoverunt, sed etiam expressis verbis:

c) Denique ex SS. Patribus, quorum nonnulla proferemus testimonia.

136. a) Gelasius PP. dixit: (4) «Hoc est quod Sedes Apostolica magnopere cavet, ut quia mundo radix est Apostoli gloriosa confessio, nulla rima pravitate, nulla prorsus contagione maculetur; nam si, (quod Deus avertat, quod fieri non posse confidimus) tale aliquid proveniret, unde cuquam resistere auderemus errori? vel unde correctionem errantibus posceremus?» Pariter Agatho PP. ad Imperat. Constantinum scribebat: «Apostolica Christi Ecclesia, quae per Dei omnipotentis gratiam, a tramite apostolicae traditionis numquam errasse probabitur, nec haereticis novitatibus depravata succubuit: sed ut ab exordio fidei christianae perceptit ab auctoribus suis, Apostolorum Christi principibus, illibata fine tenus permanet, secundum ipsius Domini Salvatoris divinam pollicitationem, quam suorum discipulorum Principi in sacris Evangeliiis fatus est; *Petre, Petre*, inquit, *ecce Satanas expetivit...* Consideret ergo vestra tranquilla clementia, quoniam Dominus et Salvator omnium, cujus fides est, qui fidem Petri non defecturam promisit, confirmare eum fratres suos admonuit; quod apostolicos Pontifices, meae exiguitatis praedecessores confiden-

(1) Tit. II, 14.—(2) Luc. I, 75.—(3) Eph. III, 17.—(4) Ep. ad Anast. Imp.

»ter fecisse semper cunctis est cognitum.» Simplicius Pp. ad Zenonem Imp. «Perstat in successoribus suis haec et eadem Apostolicae norma doctrinae, cui Dominus totius curam ovilis injunxit: cui se usque ad finem seculi minime defecturum, ac portas inferi numquam prevaliturus esse promisit.» Leo IX. epist. ad Michaël. Imper. ait: «Erit ergo quisquam tantae dementiae, qui orationem illius, cujus velle est posse, audeat in aliquo vacuum putare? Nonne a sede Principis Apostolorum, tam per eundem Petrum quam per suos successores, convicta et expugnata sunt omnium haereticorum commenta, et fratrum corda in fide Petri, quae hactenus non defecit nec in finem deficiet, sunt confirmata?» Alia omittimus praeclara Pontificum testimonia, et è Conciliis nonnulla laudabimus.

137. b) In Constantinopol. IV subscripserunt Patres omnes: «Quia non potest praetermitti sententia Christi dicentis: *Tu es Petrus, et super hanc petram...* haec, quae dicta sunt, rerum probantur eventibus: quia in Sede Apostolica immaculata est semper servata catholica religio et sancta celebrata doctrina... Sequentes in omnibus Apostolicam Sedem, speramus ut in communione esse mereamur cum illa, in qua est integra et vera christianae religionis soliditas.» Vide etiam Constantinop. III, epist. ad Agathonem (1). In Conc. Lugdun. II, dixerunt Graeci in professione fidei: «Sicut Romana Ecclesia prae ceteris tenetur fidei veritatem defendere; sic et si quae de fide subortae fuerint quaestiones, suo debent iudicio definiri.» In Ephesino Conc. Act. 2, quo pacto Philippus legatus pont. loquutus fuerit Patribus, vide supra (n. 54).

138. c) SS. Patrum denique nonnullos laudabimus. In primis vide, supra (n. 42), S. Irenaeum. S. Cyprianus Romanam Sedem vocat: «Petri cathedram;...» et adjicit: «eos esse Romanos, quorum fides, Apostolo praedicante, laudata est, ad quos perfidia non possit habere accessum:» (2). Hieronymus promissam Petro fuisse a Domino infallibilitatem docet (3): «Si consideret, illam potestatem et aedificationem super eum Ecclesiae, in futuro promissam, non in praesenti datam, intelliget. Quae si statim dedisset ei, numquam in eo pravae opinionis error invenisset locum.» Donum ejusmodi ad Petri haereditas, Romanos Pontifices, descendere, et ipse fatetur (4): «Apud vos solos incorrupta servatur Patrum haereditas: *vos estis lux mundi, vos sal terrae: Beati tudini tuae, id est, cathedrae Petri communione consocior:*

(1) Supra, thes. XIII, n. 122.—(2) Ep. 55, ad Cornelium.—(3) In Matth. XVI, 23.—(4) Ep. 57 ad Damas.

»super illam Petram aedificatam Ecclesiam scio. Quicumque tecum non colligit, dispergit; hoc est, qui Christi non est. Antichristi est. Decernite, si placet, et non timeo tres hypostases dicere.» Quae fuerit de hac re Augustini mens, vide supra (Thes. XIII, n. 123). ubi de fide causas sententia Rom. Pontificis finiri asserit: verum nisi in doctrina fidei docenda esset infallibilis, superasset adhuc summa Ecclesiae, vel generalis Concilii sententia; at id esse necessarium negat (1): «In his verbis apostolicae Sedis tam antiqua atque fundata certa et clara est catholica fides, ut nefas sit de illa dubitare christiano.» Imo quid populus sentiret christianus indicat (2): «Nonnulli quippe eorum, antequam ista pestilentia (Pelagiana) manifestissimo etiam Sedis Apostolicae iudicio damnaretur, vobis innotescere potuerunt, quos nunc repente tacuisse perspiciatis... qui tamen lenius profecto sunt tractandi. Quid enim eos terri opus est, quos satis territos ipsa taciturnitas monstrat?» En quid sanctus Bernardus sentiebat (3): «Oportet ad Rom. Pontificis apostolatam referre pericula quaeque et scandala emergentia in regno Dei, et praesertim, quae fidem contingunt: dignum namque arbitror, ibi resarcire damna fidei, ubi non possit fides sentire defectum.»

139. Ex summis Scholae doctoribus, inter quos, etiam ante solemnem definitionem, communis, haec erat sententia, tres tantum laudabimus. Sanctus Thomas (4) ait: «Dicendum quod nova editio symboli necessaria est ad vitandum exsurgentes errores. Ad illius ergo auctoritatem pertinet editio symboli, ad cuius auctoritatem pertinet finaliter determinare ea quae sunt fidei, ut ab omnibus inconcussa fide teneantur; hoc autem pertinet ad auctoritatem Summi Pontificis.» Sanctus Antoninus (5) pariter: «Ratio quare fides Ecclesiae in generali deficere non potest, est quia divina Providentia Ecclesia regitur, scilicet, Spiritu Sancto eam dirigente, ut non erret. Et licet Papa in particulari errare possit, ut in judicialibus, in quibus proceditur per informationem; alias in his quae pertinent ad fidem, errare non potest, scilicet, ut Papa, in determinando.» Tandem Doctor Eximius ad fidem pertinere doctrinam hanc defendebat (6): «Veritas catholica est, Pontificem definientem ex cathedra esse regulam fidei, quae errare non potest, quando aliquid authentice proponit universae Ecclesiae, tamquam de fide divina credendum. Ita docent hoc tempore (obiit a. 1617) omnes catholici doctores; et censeo esse rem de fide certam.»

(1) Ep. 190, (a. 157).—(2) Ep. 191, (a. 104).—(3) Ep. 190 ad Innocent.—(4) 2, 2, q. 1, a. 10.—(5) P. 4, tit. 8, c. 3, s. 5.—(6) De Fide, disp. 5, s. 8.

140. Probationem perficimus luculentis Gelasii Pp. verbis (1): «Duodecim certe fuere Apostoli, paribus meritis, parique dignitate suffulti. Cumque omnes aequaliter spiritali luce fulgerent, unum tamen principem esse illis voluit Christus; eumque dispensatione mirabili in dominam gentium Romam direxit, ut in praecipua urbe vel prima primum et praecipuum dirigeret Petrum. Ibique... aeterno hospicio conquiescit; praestans sedi, quam ipse benedixit, ut a portis inferni numquam pro Domini promissione vincatur, omniumque sit fluctantium tutissimus portus. In quo qui requievit, beata et aeterna statione gaudebit: qui vero contempserit, ipse videbit qualia genera excusationum in die obtendat iudicii.»

Obj. 1.º Ecclesia docens, sive dispersa, sive in Concilium congregata, auctoritate gaudet de rebus fidei iudicandi. Sed inanis evadit ejusmodi auctoritas, Romani Pontificis existente infallibili auctoritate: ergo haec non est concedenda, cum Providentia inutiliter non operetur. *Min.* prob. Ecclesiae docentis iudicium de fide vel moribus, debet cum consensu et approbatione Rom. Pontificis intimari. Atqui nihil adjicit auctoritas Ecclesiae iudicio Rom. Pontificis, si hujus summa, seu infallibilis, est auctoritas: ergo inanis evadit Ecclesiae auctoritas. *Major* supra fuit probata (n. 116).

Resp. 1.º In primis, quod supponitur, non concedimus; duas esse distinctas auctoritates, alteram Ecclesiae, seu Conc. generalis, alteram vero Rom. Pontificis: «Nam revera, ait Suarez (2), in Ecclesia non sunt duae regulae, sed una tantum, quae est Summus Pontifex, qui potest variis modis uti ad definiendum sua potestate, prout opportunitas tulerit, et Ecclesiae fuerit expediens; et ideo unus illorum modorum, est, definire cum Conc. generali, quia interdum est ad majorem Ecclesiae satisfactionem, utque magis constet de communi consensu ejus, et ad majorem confusionem haereticorum, vel quorumcumque contradicentium, ut recte nobis declararunt Apostoli exemplo suo; Actor. XV, et Galat. II.»

Resp. 2.º Nego primam *minorem*: ad probationem autem, distinguo *min.* Nihil Ecclesiae docentis auctoritas adjicit iudicio Rom. Pontificis, neque *dispositive*; nego *min.* Nihil adjicit augendo auctoritatem et infallibilitatem; concedo *min.* vel potius, subdistinguo: *absolute* non auget Ecclesia Pontificis auctoritatem; conc. *Respective*; nego. Itaque providet Deus Ecclesiae suae tum subsidiis ordinis naturalis, tum supernaturalis, cum utriusque ordinis sit causa: jam vero juvari et illuminari mentem Pontificis Rom., nec non

(1) Tract. Gelas., epist. 8.—(2) De Fide, d. V, sect. VIII, n. 10.

fideliū mentes, iudicio ac testimonio totius Ecclesiae docentis apertum est, si naturalem perpendamus ordinem. Quo pacto autem Ecclesiae consensus possit *respective* augere Pontificis auctoritatem, vide supra (n. 128). Exemplum sane Ecclesiae universae capiti suo consentientis, multum praestat ut ignavus quilibet vel rebellis obediat.

142. Inst. Praemissa Pontificis Rom. definitione dogmatica, ceteri episcopi coguntur ad idem iudicandum, si illa sit infallibilis. Atqui coacta sententia auctoritate caret; ergo inanis evadit Ecclesiae docentis auctoritas.

Resp. Dist. *majorem*: coguntur *absolute*; nego; *conditionate*, id est, si velint veritatis et fidei esse testes; concedo. Deinde dist. *min.* Coacta sententia, si coactio sit *absoluta*, (ad verum, scilicet, et ad falsum indifferenter impellens), auctoritate caret; concedo: si sit *conditionata*; nego *minorem*. Sane iudex, in ferenda sententia, liber sit oportet; non quidem libertate a rei iudicandae ambiguitate et incertitudine orta, quae mentem ad opposita fluxam et incertam constituit; sed libertate, quatenus a vero iudicio non deterreatur. Jam vero hanc non evertit libertatem Rom. Pontificis definitio infallibilis, sed potius juvat et perficit.

143. Obj.^o 2.º Cyprianus, cum plurimis aliis episcopis, noluerunt, in quaestione de rebaptizandis, Stephani Pp. decreto subjici: ergo non esse infallibilem putabant.

Resp. Nego *consequentiam*. Nam sentiebat Cyprianus, et similiter qui eum sequebantur, non esse quaestionem de fide vel moribus, sed de disciplina tantum, uti dictum est supra (nn. 126, 127).

144. Obj. 3.º Romanos Pontifices posse *male iudicare*, adeoque tunc eorum sententias corrigendas, supponit Augustinus; vide supra (n. 128.)

Resp. Dist. Id supponit Augustinus in iudiciis facti et personalibus, ubi proceditur per informationem, sicut notat supra sanctus Antoninus (n. 139); concedo: in sententiis ex cathedra circa doctrinam; nego.

Obj. 4.º Post Romanorum Pontificum decreta dogmatica, saepe convenerunt Concilia oecumenica ad easdem fidei discutiendas ac definiendas sententias: ergo non sunt irreformabilia pontificia decreta.

Resp. Dist. *ant.* Convenerunt Concilia quasi ad incertas disqueras doctrinas: nego. Ad easdem confirmandas consensu Ecclesiae explicito, quo *respective* accrescebat decretorum auctoritas; conc. Vide responsionem nuper traditam (n. 142). Juxta hunc sensum, ad proterviam, scilicet, plurimorum edomandam, dixit Conc. gen. V: «Nec enim potest in communibus fidei disceptationibus aliter veritas manifestari.»

145. Obj. 5.º Honorius I, cum aliis haeticis, fuit a Conc. gen. VI. damnatus: ergo non est Rom. Pontifex infallibilis.

Resp. Dist. *Antec.* Fuit damnatus propter aliquam ex cathedra definitionem: nego: propterea quod in ipso ortu haeresis monothelitarum non illam condemnavit, sed silentium de quaestione illa injunxit tantum; conc. *ant.* et nego *consequentiam*. In hoc tantum sensu a Leone II probata fuit Honorii I damnatio, vel potius permissa. Praeterquam quod litterae apostolicae Honorii, quibus accusatio in eum nitebatur, per plurimos annos ignotae fuerunt, et tandem a solis haeticis productae. Jure igitur suspectae habentur, praesertim quod Agatho Pp. Leonis praedecessor, non tantum Rom. omnium Pontificum fidem laudaverit in litteris ad Imperat. Constantinum, sed diligentiam quoque eorumdem in haeresibus profligandis, uti rem omnibus notissimam. Ajebat illi enim: «Consideret itaque vestra tranquilla clementia, quoniam Dominus et Salvator omnium, cujus est fides, qui fidem »Petri...» Vide supra reliqua (n. 136). Quo ergo pacto, dices, permisit Agatho damnari Honorium I a Concilio VI, quod ipse convocaverat? Facile intelliges: nam durante Concilio è vivis sublatus est Agatho, et, Sede Romana vacante, nomen Honorii inter haeticos ausi sunt orientales episcopi connumerare, non alio quam ipsorum haeticorum testimonio. Interea electus fuit Leo II, et antequam Imperator electionem probaret, Concilii decreta fuere eidem proposita ut ea confirmaret: noluit tamen Honorii damnationem nisi modo dicto approbare. Cum autem sententia ejusmodi circa factum personale, non autem circa doctrinam versaretur, error in ea potuit irrepere, prout supra dictum est (n. 145).

146. Obj. 6.º Petrus, Apostolorum caput, Christum negavit; postea a Paulo arguitur quod gentiles scandalizaret ut Judaeos lucrifaceret; Marcellinus Pp. thus idolis obtulit ut mortem effugeret; Innocentius VIII, ut Volaterranus refert, Norwegis indulsit calicem sine vino consecrare.

Resp. 1.º Nulla in his et similibus factis, quae objici solent, habetur definitio ex cathedra de qua agimus.

Resp. 2.º Tum Petrus, cum Christum negavit, nondum primatum acceperat, ut supra notat (n. 139) Hieronymus. Verissimum quidem est, Petrum a Paulo reprehensum (1), etiamsi nonnulli, nescio quo inani timore, a sensu obvio Scripturae recedere non timeant: qua de re vide Suarez solide disserentem (2).

(1) Galat. II, 11-21.—(2) De Leg. I. IX, c. 20.

Cum autem Petrus tunc nihil universalem Ecclesiam, neque particularem ullum fidelem quicquam doceret, factum ejusmodi ad praesentem non pertinet quaestionem, ut notavit Tertullianus (1): «Ceterum si reprehensus est Petrus, conversationis »fuit vitium, non praedicationis.» Marcellini lapsus a criticis inter fabulas computatur: verum neque id ad docendi auctoritatem spectare perspicue patet. De Innocentio autem VIII, dicimus, non satis probatum quod enarrat Volaterranus; verum si id evenisse ostenderetur, non universalem Ecclesiam quidquam de fide tenendum edocuisset tunc Pontifex, sed dispensationem tantum particularem, invalidam quidem, in ficta quadam necessitate, concessisset.

147. Obj. 7.º Liberium Pp. cum Arianis communicasse, Athanasium damnasse, et formulae Arianorum subscripsisse, referunt S. Hilarius, S. Athanasius, S. Hieronymus, etc.

Resp. 1.º Nego assertum; nam corrupta, vel conficta fuisse ista documenta, ex quibus ejusmodi adversus Liberium, nec non adversus illum venerabilem senem, Patrem Conciliorum nuncupatum, Osium nempe, dicta desumuntur, aperta sunt indicia. Deinde, iniquissimi Ariani innumeras adversus catholicos insigniores evulgarunt calumnias, ut pravos suos errores, moresque defenderent; exinde plurium Patrum nomen, etiam apud catholicos, diffamatum. De Liberio Pp. vide defensionem apud Wirceburgenses (2); de Osio autem Cordubensi, inter Sanctos in martyrologio Graecorum laudato, conferas Macedam (3).

Resp. 2.º Si Liberius, ut supponitur, defecisset, non quidem ex cathedra docens, sed in privato documento, aerumnis confectus et minis cedens Arianorum, subscripto, numquam ad universalem Ecclesiam misso et promulgato, errasset.

148. Obj. 8.º Stephanus II probavit baptisma in vino datum: Coelestinus III definivit matrimonium dissolvi posse, conjuge altero in haeresim lapso: nonnulli Pontifices responderunt dissolvi matrimonium ratum, si aliud consummatum subsequatur: ergo errori Pontifices Rom. sunt obnoxii.

Resp. 1.º, ut praecedenti Responsione 2.^a

Resp. 2.º Stephani II rescriptum supposititium esse eruditus Harduinus tuetur; Natalis Alex. esse mendosum, et mutata interpunctione errorem inductum. Ad reliqua, et nonnulla similia, dicimus; responsa fuisse privati doctoris sensum experi-

(1) L. de Praescrip. — (2) Theolog. dogmat. de Deo, disp. V, c. I.— (3) Osius vere Osius.

mentia, non vero Doctoris universalis, pro universa Ecclesia promulgatas definitiones: unde aliquas ejusmodi responsiones expunxit S. Raymundus ex collectione Decretorum, jussu Gregorii IX; et Alexander III fassus est, nonnullos praedecessores in his errasse, ut privatam suam opinionem in materia adhuc indecisa tradentes.

149. Obj. 9.º Tribunal S. et U. Inquisitionis damnavit, ut haeticam Galilei sententiam defendentis, terram versus solem in spatio circumferri; idque auctoritate S. Pontificis non solum adprobantis, sed etiam poenas in errantem impositas exequi jubentis.

Resp. Dist. Id factum est auctoritate Pontificis *immediate* judicantis, nego: auctoritate delegata, ideoque *mediate* decernentis; concedo. Auctoritatem quidem tum docendi, tum aliquas leges ferendi, potest S. Pontifex delegare, non autem plenitudinem potestatis Apostolicae. Nec obstat, quod Pontifex iudicium tribunalis et sententiam probaverit: dupliciter enim potest ejusmodi approbatio adhiberi; primo, ut probet usum seu actum auctoritatis inferioris et delegatae, prout a tali auctoritate potest usus seu actus fieri; secundo; ita, ut talis auctoritatis actui, seu sententiae accedat quoque actus, seu sententia auctoritatis summae et Apostolicae cum omni suae potestatis plenitudine. Sic, ex. gr., cum alicujus episcopi approbat Pontifex legem, non ideo exit obligatio extra episcopi dioecesis; etiamsi potestas legislativa Pontificis ad universam se porrigat Ecclesiam: simili modo, dum probat sententiam tribunalis damnantis Galilei opinionem, illam approbat *prout a tali ortam tribunali*, ideoque usque ad definitionem ex cathedra minime trascendit; sicut etiam decretum particulare non evadet generale, quod illud a Papa confirmetur. Quid ergo opus est ut *ex cathedra* definitio evadat? Ut luce clarius eluceat, definitionem ex auctoritate immediate procedere Apostolica, et pro universali Ecclesia. Quo pacto autem id elucebit? Per solemnem promulgationem, ex mandato Pontificis peractam, in qua ista indicuntur et intimantur.

Nec tamen inferas, non obligare decreta illa quae supremum non attingunt gradum auctoritatis Apostolicae; auctoritas enim delegata vera est auctoritas, et ideo omnes ei subditos obligat, cum ejusdem decreta convenienter fuerint promulgata vel intimata.

SCHOLION.

150. Plurimas damnavit Sedes Apostolica propositiones circa doctrinam fidei vel morum versantes, non tamen quasi *haeticas*, sed tamquam aliqua denigrante censura dignas; puta, quod sit

erronea, haeresi proxima, sapiens haeresim, blasphema, seditiosa, schismatica, impia, temeraria, scandalosa, piarum aurium offensiva, errori proxima, et si quae alia existit infamans nota. Ejusmodi sententiae non raro pro universa Ecclesia, et ex suprema Apostolica potestate, a Rom. Pontificibus dictantur et promulgantur; ex cathedra, nempe. Unde censemus cum La-Croix (1) «Itaque dubitari non potest, quin ea decreta debeant esse regula infallibilis circa materias fidei et morum, ut late demonstrat Cardenas...» Ex dictis certum est, quod propositiones eo modo damnatae a Pontificibus amiserint omnem probabilitatem practicam, quam ante forte habuerunt; damnantur enim ut perniciosae in praxi, et doctrina, ususque earum districte prohibentur. Dixi, *practicam*; nam non est adeo certum, an etiam *speculativam* amiserint: nam licet Cardenas relatus dixerit, propositionem certo esse falsam, si damnata sit veluti scandalosa et in praxi perniciosa, tamen dicit opinionem, quae tantum speculative procederet, non incurrere damnationem. Et Lugo (*de fide*, d. 20), Moya, cum Cano absolute docent, propositionem aliquam posse damnari ut scandalosam, aut offensivam piarum aurium, neque tamen inde inferri posse, esse falsam.» Quidquid autem sentiant Auctores, diversa diversi opinantes, ex Vaticano Concilio liquet: constitutiones et decreta etiam servanda, quibus a Sancta Sede prohibentur et proscribuntur pravae illae opiniones, quae ad haeticam pravitatem plus minusve accedunt (2). Etiamsi enim hisce decretis fidei veritas non definiatur, quo casu infallibilia esse jam fides ipsa docet; tamen auctoritati Pontificis in re adeo gravi, quae *plus minusve* ipsam attingit fidem, obsequendum est: adeoque, juxta pravae notae sensum et naturam, propositionem proscripam rejiciendam. Quod si particulari nota, sed in genere tantum, non proscribatur propositio aliqua, tunc saltem ut improbabilis et in praxi perniciosa erit habenda. Manifesta enim sunt Christi verba: «Pasce agnos meos, pasce oves meas. Qui vos audit, me audit; qui vos spernit, me spernit. Si Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut ethnicus et publicanus (3).»

Nota: Quae adversus thesim objici solent ad Vigiliam Pp. et tria Capitula pertinentia, vide supra (n. 105), ubi nihil prorsus contra fidem in his intercessisse ostendimus.

Corollarium. Ex dictis eruitur sententias Romanorum Pontificum firmissima praebere theologo argumenta, juxta regulas supra traditas (4).

(1) L. I, n. 203, 204.—(2) Const. *Dei Filius*, ad finem.—(3) Jo. XXI, 15; Luc. X, 16; Matth. XVIII, 17.—(4) Disquis. I, Prolegomena, n. 63.